

Forfatter: Bording, Anders

Titel: Digte. - 1984

Citation: Bording, Anders: "Digte. - 1984", i Bording, Anders: *Digte. - 1984*, udg. af ERIK SØNDERHOLM, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1984-86, s. 289.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-bording01val-shoot-idm140114461962480.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Digte. - 1984

171. Ens Klagemaal der strider med Fortviflelse. J sin egen tone:

1.

ARme Hierte du med Skiel/ Snart dig vel/
Sørge møtte slet ihiel/
GUd sit Øre/ Oc sin Naadis Døre/
Saasom til/ Lukke vil/
Og ey dig høre.

2.

See hvor hart og strengelig/ Hand med mig/
For min Udyd skikker sig/
Jeg kand dømmme/ Vredens sterke strømme/
Løssnis ret/ At de slet/
Mig ofversvømme.

3.

Mig Ulykkens Mact oc Vold/ Som en bold/
Driffver om saa mangefold/
Sig ey vender/ Sorgen eller ender/
GUD jo mig/ Hastelig/
En anden sender.

4.

HERre GUD lad aff/ lad af/ med din Straff/
Stil din grumme Vredis Haff/
Styrk mig Svage/ Lad dig vel behage/
Mig af Nød/ Og Anstød/
At redde fage.

5.

Vilde du med Vrede slig/ Endelig
Plat i grund fordærfve mig/
290 Ak hvor bange/ Var da jeg din Fange/
Thi jeg ey/ Nogen Vey/
Dig kand undgange.

6.

Hafde du bestemt det saa/ At jeg maa/
Stedse trøsteløs hengaa/
Og forstødis/ Hvi maatt jeg ey ødis
Da den Tid/ Jeg kom hid/
Og skulde fødis?

7.

Hvi lodst du mig usle Kre/ Solen see/
Hvi kom jeg til Ak og Vee?
Var din Ville/ Mig da strax at skille/
Liffvet fra/ Jeg nu da/
Laa tryg og stille.

8.

Vist er det min Ondskab svar/ Skyldt det har/
Du saa hart mod mig fremfar/
Men lad Naade/ Rednings Bod dog raade/
Der udi/ Og mig fri
Fra slig stor Vaade.

9.

Du vil ingen Synders Død/ Men aff Nød/
Fri enhver som mod dig brød/
Og hans Lyder/ hannem kun fortryder/
Og hand i/ Dit Buds Sti

En sand Bod yder.

10.

Du lodst dog din Søn saa kiær/ For mig her/
Lide Vee og Pinelser/
Der hand døde/ For min Skyld oc Brøde/
Ey forgiet Gandske slet/
Hans Blod det røde.

11.

Om jeg da betrykt end maa/ Piagis saa;
Dig jeg dog skal haabe paa/
Som min Qvide/ Jeg maa stedse lide/
291 God og from/ Vender om
Til Fryd hin blide.

12.

Tii da utaalmodig Siæl/ Dig ey qvæl/
Drik den beske Straffis Pæl/
GUd dig sende/ Det skeer til god Ende/
At hand dig/ Kand til sig/
Fra Verden vende.

13.

Ja min HERre/ ja jeg maa/ Vil oc saa
Villig under Kaarss.et gaa/
Du vedst Maade/ Dig jeg lader raade/
Midler Tid/ Vær kun blid/
Og tee din Naade.

14.

Og om det ey andet er/ Fader kiær/
End at Trængsels Prøve her/
Mig skal klare/ Da saa i slig Fare
Brend og skiær/ At du der
Kandst evig spare.

A. Bording.

172.

[At den som Himmelen besider.]

Siunges som: Op Hiertens Suk etc.

1.

At den som Himmelen besider
var uden ald Medlidenhed,
Det tengte ieg for nogle tuder
Der jeg i Nøden var bested,

2.

Hans tunge Vredis Haand og byrde
som paa min Arme Siæl var Lagt
mig ferdig var til slet at Myrde
Jeg skøt i Pinen var forsagt.

3.

Med Sorgens Haarde Baand og Knude
var ieg ombunden ynckelig
Ald verden sagde det er ude
Gud uden Naade glemmer dig,

4.

Ack Ack hvad skulde ieg da tale,
Min Angist ind i Hiertet kneb
Jeg skreg som en forjagen Svale,
Jeg som en Eenlig Trane Peb.

292

5.

Sig Mammøns trælle ned besvære
J Jorden for det skiulte Guld,
Men ieg forlængdis meer' at være
begravten Need i Sorten Muld,

6.

Der der alleene ieg at Hvile,
forhaabtis og at finde fred,
der, der ieg for U-Lyckens piile
at være red ej toorde ved.

7.

Min usle fødsels dag og time,
Jeg Solens klare skin forbød,
Af utaal ville ieg besvime
for ieg i Vuggen ej Var Død,

8.

Men ack min smerte blef langt verre,
der ieg gick til samvittighed
Der fødte ieg, hvor Gud min Herre
var ey foruden Aarsag vred,

9.

Da maatte ieg med skiel bekiende
Det var af idel Naade skeed,
At ieg ej Lenge siden brende,
Udj den Evig Pinis sted,

10.

Saaledis var ieg da bedrøfved,
saa var min Siæl i klemme tet
saaledis blef ieg Arme Prøfvet
Og Nær fortviled hafde slet,

11.

Men see Hvor glædelig en Ende
Min sorg fick og slet forsvand,
Hvor snart Ulycken sig omvende,
Hvor vel ieg ald min nød forvand,

12.

Hvem kunde sligt i tancker rinde
Ja sielf ieg aldrig hafde troed
at ieg blef Hiulpen nogen sinde
saa gick ald verden mig imod.

13.

Nu kand jeg skjønnere ret og Dømme
Hvor underlig Gud holder Huuss
vj trengsels kalck maa først udtømme
Der paa saa følger glædsens Rus.

14.

Den Vildsom Ørckens magre stæder
faar Jsrael at giemmel gaa
før hand det fæde land betræder,
som Herrens Løfter Lyder paa.

15.

Jeg mere fick end ieg attraade,
Nu byder Naade Lycken Haand,
O kunde ieg mig sielf nu raade
saa glad er ieg i sind og Aand.

16.

Jeg mine Læbers Øxen gifver
O Hielpens Gud, Alleene Dig,
Alleene dig ieg det tilskrifver,
At ieg blef frelst saa Naadelig.

17.

Bort sorig nu, du siæle-tvinger,
Trods dig, U-lyckens haarde tvang,
Af jdel glæde ieg nu springer,
O Haleluja, tusind gang.

293

173. Om Verdens Kierlighed. J sin egen Tone:

1.

BEklemte Siæl/ hvad vilt du vanke/
Ved Jorden her saa nederlig/
Oc med saa mangen daarlig Tanke/
Forgieffvis self udmartre dig?
Ak Arme/ ney/
Det er den Vey/
Der til Ulykken leder hen/
Thi sving dig op til Himmelen.

2.

Om Lykken vilde mig tillaffve/
Det største Verdens Keyserdom/
Oc med all den Triumff begaffve/
Som store Konger kiempis om/
Hvad var// det dog/
Det intet drog/
Om du til Jlden skulde ned/
Og brendis i all Evighed.

3.

Hvad er all Verdsens Pract og Vælde/
Hvad er den arme Mammons Skat/
Hvad kand den kaade Vellyst gieide?
Det alt forsvinder jo saa brat/
Det er en Drøm/
En hastig Strøm/
En Damp og Røg som ey bestaar/
Men i et Øyeblik forgaar.

4.

Blant skarpe Torne som hart stinge
Maa Rosen blomstre kummerlig/
Men Norden Vær hvis Kuld kand tvinge/
Vil derfor ey forglemme sig/
Men bruger fast/
Sin Offverlast/
Og fælder den til sorten Jord/
Ak der er det med Rosen giord.

5.

Op aff min Ungdoms grønne Tider/
Maa jeg oc trængis hid oc hen/
Den kranke Lykke mig bestrider/
Blant alle mine Venner een/
Ey findis her/
Som trofast er/
Den blege Dødsens Piil dertil/
Omsider mig forøde vil.

6.

Eya hvor stor og offvermaade/
Din Glæde bliffver kiære Siæl/
Naar Himmelen dig vil benaade/
Og dig her fra forløse vel/
Ak at den Tid/
Kom snarlig hid/
At dette Fængsels Aag fra dig/
Hentagis maatte sactelig.

7.

Da skalt du med Forundring skue/
Det her forhaabte Lysens Lius/
Da faar du Himlens trinde Bue/
For Legemets bygfældig Huus/
Hvad Jordisk er/
Oc kand dig her/
Til syndig Jid forføre tit/
Det skal du da slet vorde qvit.

294

8.

O søde Liffsens Træ jeg smager/
Din Sødmes Blomster allereed/
O Evighed du mig indtager/
O ende-løse Evighed/
Men Verden dig/
Jeg stadelig/
Her effter vil aff Sindet slaa/
Min Tanke skal til Himlen staa.

Andreas Bording.

174. En Takke-Sang/ effter at en stor Sorg er forvunden. J sin egen Tone:

1.

DEn ædle Glædens Skat/
Som var ombunden/
Med Sorgens mørke Nat/
Jgien er funden/
All Straffens Taage nu er slet fordreffven/
Ved Naadsens klare Ny/
Den sorte Graadens Sky/
Til Latter bleffven.

2.

Nu som jeg klæmdis tæt/
Aff Nød og Plage/
Ja var og færdig slet/
Til at forsage.
Opløffte Hielpens GUD sit Naadis Øye/
Og aff Medlidenhed/
Undsætning sende ned/
Udaff det Høye.

3.

Før kunde Nøden mig/
Saa krafftløs gjøre/
At og min Tunge sig/
Ey kunde røre/
Mig mine Venner hver og en forsømde/
Min Finde brugte sig/
Den gandske Verden mig/
Forlaaren dømde.

4.

Men Sorgen er nu sluct/
Nu kand jeg qvæde:
Nu kand jeg lege smuct/
Aff idel Glæde/
Kand dog min Hiertens Fryd ey nær udtrykk
Nu kommer hver og en/
Min Finde med min Ven/
Og ynsker Lykke.

5.

Dig Himlens høye GUD/
Dig Glæde-skienker/
Som reffst min Siæl her ud/
Aff Nødens Lenker/
Dig/ dig allene maa jeg Tak bevise/
Din høye Miskundhed/
Som bleff paa mig beteed/
Bør jeg at priise.

6.

Hvad var mit Liff for dig?
Hvad var jeg Arme?
At du dig offver mig/
Saa lodst forbarne?
Hvad kom dig til at du saa lodst henfalde/
Din Vredis Sluse-Vand/
At mig enhver nu kand/
Lyksalig kalde.

295

7.

Hid mine Venner/ hid/
Som mig forlode/
J Nødens onde Tid/
Seer HERRENS Gode/
O seer hvor vel jeg har min Nød forvun-[det/
Det var mod Haab og Lid/
Jeg skulde nogen Tid/
Slig Naade fundet.

8.

Du mine Fienders Flok/
Som da omstunder/
Mig effterstræbte nok/
Og nu missunder/
Hvi motte jeg aff dig saa meget lide?
See nu paa mig din Harm/
Hvor GUds Almæctig Arm/
Fordreff min Qvide.

9.

Op/ op min Røst med Fryd/
Op søden Tone/
Med Loff igiennem bryd/
Til Himlens Throne/
Hid/ hid min skarpe Lut/ Fiol og Pibe/
At jeg for hannem mig/
Kand glæde hiertelig/
Som hialp aff Knibe.

10.

All Himlens Firmament/
Hvis trinde Bue/
Saa konstig er udspent/
Om Jordens Tue
Skal fra sin vanlig Gang og Orden vige/
Før jeg skal vorde keed/
For saadan Miskundhed/
Dig Tak at sige.

11.

Dog see jeg aldrig her/
Med svagen Tunge/
Kand som jeg burde nær/
Din Loff udsiunge/
Det beste derfor skal tilbage stande/
Til jeg blant Englers Tall/
Dig evig prise skal/
J Liffsens Lande.

A. Bording.

175.
[Ej nogen med fuld vigtig' ord.]
Siungis som Ach *Amaryllis* har du nu *etc.*:

1.

Ej nogen med fuld vigtig' ord
Min smerte kand udtale,
Den heele viide verdsens jord
Til den fortred og qvale
Jeg arme bær
For snever er;
Thi Gud som ieg paakalder
J nøden mig undfalder.

2.

O vrede Gud! hvort vil ieg hen?
Hvad skal ieg nu begynde?
Du som en fremmed og u-ven
Und drager mig din ynde,
Du plager mig
Elendelig,
Din' Strengheds skarpe piile
Mig ind til Siælen iile.

296

3.

Din grumme vreedis hastig storm
Sig maate nu vel ende,
Vil du mod een foragt'lig orm
Saa stoor en hevsn anvende,
Ach! ach! hvor vil
Det da gaa til
Med dem som ville trette

Og gaa med dig i rette.

4.

Ægyptens børn i plager tj
Din mægtig haand Befunde,
Men ieg af dennem toog de nj
Om ieg forsikkris kunde
Din vreedis magt
At vorde sagt',
Ja toog end og den sidste,
Om ieg dig naadig vidste.

5.

Hvad var den stoore Syndfloods vand,
Der til alt kiød henragte,
Og *Sodoma* hvad var din brand?
Mod Herrens had at agte,
Det snart forgik
Og ende fik,
Hans vreedede kand nedbrende
Til Helved' uden ende.

6.

Hvad hielper det at ieg min graad
Saa modelig udgyder?
Og hver nat gjør min leje vaad,
At ieg i taare flyder.
Hvad gauner mig?
Jeg iidelig
Gjør *poenitentz* og sukker,
Naar du din' ørne lukker.

7.

Nu var mit hierte færdigt til
At digte dig en viise,
Nu tenkte ieg med sang og spil
Din miskundhed at priise;

Men ach! din haand
Med smertens baand
Forhaardelig og lenge
Mig bliver ved at trenge.

8.

Min svage tunge tret af skrig
Sig til min gumme binder,
Min usle krop nedbøjer sig,
Min skikkelse forsvinder,
Min fiende leer
Naar hand mig seer,
Ja tør og haanlig raabe
Hvad vil du lenger haabe.

9.

Nok, nok almægtig himmel nok,
Gjør ende paa min liden,
Min bange siæl iblant den flok
Som er forlunge siden
Til rolighed
Og ævig fred
Hen sendt ved dødsens piile
Begjærer sig at hviile.

10.

Den soorte jord, den mørke graf
Mig arme nu best tiente,
Paa iorden ieg imod den straf
Har ingen hielp at vente,
Det ieg attraaar
Tilbage staar,
Det kand min hiertens qvale
Med ævig fryyd betale.

176.

Poenitentiale Consolatorium, seu Sylvia Renata,

And. Bordingii

J den Tone: [Sylvia, hvor længe.]

1.

Herre Gud, hvor længe
schal din vrede strenge
Plage mig, oc ieg dig
For min Synd betale
Skal det da, være saa
Er det slet, din forsæt
Aldrig at huusvale?

2.

Herren ô mig Arme
Vil sig ey forbarme
Jeg derfor, saadan gaar
Oc *Melancholêrer*
Min Jdræt, er kun slet,
Tvungen verk, i hvor sterk
Jeg paa trøst *studerer*.

3.

Ynkelig ieg raaber
Oc forgieves haaber
Nat oc dag, med stor Klag
Dig igien at finde
Men ieg plat, er forlat
Suk oc taar, ej formaar
Dig at overvinde.

4.

Med fuld dybe tanker,
J din Lov ieg vanker,
Om Jeg ej, nogen Vej

Finde kand til glæde;
Men ieg seer, Loven meer
Tænde vild', helveds Jld,
Oc til pinen lede.

5.

Blant *Guds* børn ieg vilde
Sorgen at formilde
Med attraa, lyde [p]aa
Evangeli stemme
Men ö Nej, Jeg kand ej
Tro saa let, du saa slet
Skulde Synden glemme.

6.

Andre mig saa Spørge,
Hvorfor vilt du sørge?
Naar engang, schal din Sang
Endes om *Guds* vrede?
Jeg derpaa, svarer saa
Jeg det gjør, aldrig før
Herren mig vil glæde.

7.

Jnstrumenter Søde,
Sorgen Skulde møde
Maa nu staa, i en Vraa
Hvo vil derpaa spille?
Fiol oc Lut, er nu brudt,
Harpe sød, du min Nød
Svaler ej, tie stille.

8.

Davids hierte stillis,
 Magdalena Skilles
Fra sin Synd, fuul som Dynd,
 Peder Naade gives,

Tolderen, Røveren,
Dig igien, faar til Ven
Eenest ieg fordrives.

298

9.

Om du saa belønner
Poenitens oc bønner
Oc du saa, vilt nedslaa
Den som bedes Naade
Hvordan da, vil det gaa
Den som sig, tør mod dig
Udj Strid indlade?

10.

See naar Sol'n opstiger
Nattens Dronning viger
Vaaren blid, Vintrens tid
Aarlig kand fordrive:
Men med væ, maa ieg see
Strengthed din, plagen min
Uden ende bliv[e].

11.

Hundred tusind miile
Fra din vredes pjele
Drog ieg hen, oc igien
Om det hielpe kunde
Men din haand, mig paa stand
Oc din Dom, Verden om
Følger allenstunde.

12.

Kunde ieg end rende
Hen til hafsens Ende
Om oc saa, Jeg tog paa
Morgenrødes vinger

Oc Jeg mig, hastelig
Skiød til bund, i afgrund,
Mig din haand dog tvinger.

13.

Om ieg vilde taale
Mig at lade maale
Smaa som Sand, oc om Land
Vide bort at sprede
Om Jeg saa, kunde faa
Nogen trøst, mod min brøst
Oc undgaa din vrede.

14.

Gift mod gift kand gives
Sorg med Sorg fordrives
Grumme død, paa min Nød
Gjør derfor en ende
Men ô Nej, døden ey
Syndsens brand, dempe kand
At den jo vil brende.

15.

Skal da Syndsens byrde
Mig saa slet hen myrde
Skal ieg saa, trøstløs gaa
Kand dig intet stille?
Jo ieg vil, haabes til,
Du mig jo, skaffer Ro,
Mod fornuftens grille.

16.

O Fornuft du spilder,
Oc saa slet forvilder
Troens art, der for snart
Bort hves du forgiver.
Jesus Christ, uden list,

Mild oc blid, allen tid
Er oc ævig bliver.

17.

Om mit eget hierte
Mig til Ævig smerte
Dømmer ned, Jeg dog veed
Jesus mig undskylder.
Loven vil, Slaae ihiel.
Jesus dog, Lovens bog
Selv for mig opfylder.

299

18.

Alle Synder mine
Jesu paa din pine
Kaster ieg, du en streg
Over dem vilt schrive
Hellig Aand, Rek mig haand
Den tillid, maatt altid
J mit Hierte blive!
Jndtil døden blive!

177.

**[Ens Klagemaal der strider med Fortviflelse.]
J sin egen Tone:**

1.

Hvem skal jeg min Angist Klage/
Hvo vil sig min Nød antage?
Hvo vil nu forbarme sig?
Før Ulykken endelig/
Slet i grund fordærffver mig.

2.

Ak slet ingen mig vil høre/
Jngen vil nu Redning giøre/
Jngen/ ingen Hielp jeg veed/
Thi jeg for min Ondskab leed/
Senkis i all Jammer ned.

3.

Vil jeg mig til Jorden vende/
Der er ingen mig vil kiende/
Raaber jeg til Himmelen/
Jngen Svar jeg faar igien/
Ak min enist Siæle-Ven.

4.

Vil jeg effter Grafven sukke/
At den sig vil snart// oplukke/
Ogsaa det forgiervis er/
Jeg maa lefv' i Trængsel her/
Til GUD self mit Lif afskiær.

5.

Skal jeg gandske da beskiemmis/
Og aff Naadsens Soel slet glemmis/
Skal jeg da forsage plat/
Har du mig min GUD forlat/
J den mørke Dødsens Nat.

6.

Ak min trætte Siæl hensmeltis/
Og i Sorgens Dyb omveltis/
Naar jeg HERRE GUD forstaar/
Hvor din Hielp til andre naar/

Medens jeg forsagt hengaar.

7.

Effter vilde Dyr du spørger/
Oc enhver af dem forsørger/
Din Forsynlighed og Mact/
Har dem nøye udi act/
Holder selff for dennem Vact.

8.

Skulde din Miskund da ikke/
Ocsaa Naadens Hielp tilskikke/
Mig som er dit Billede/
Christus selff har lid for Vee/
Udi sin Fornedrelse.

9.

Du har redded fordum Tide/
De dig søgt' i Nød og Qvide/
Du jo end den samme er/
End kand redde en og hver/
Dig paakalde fiær og nær.

300

10.

Kand dig ey min Graad bevæge/
Har du glemt at vederqvæge/
Vilt du saadan bliffve ved/
Jdelig at være vred/
Hvor er da din Miskundhed?

11.

Jeg aflader ey at haabe/
Din almæctig Naadis Kaabe/
Skal dog engang endelig/
Ofver mig udbrede sig/
Naar det saa behager dig.

12.

Jeg dig slipper ingenlunde/
Førend du dig vil miskunde/
Fra din Naadis lucte Dør/
Vil jeg aldrig vige før/
End den lader op og hør.

A. Bord.

178. [Hvi min Lykke sover du?]

1.

Hvi min Lykke sover du?
Vaag dog op, og kom ihu,
Jeg saa længe qvæles maa,
Haabes dog, Haabes dog, kand intet naa.

2.

Den du tager i dit Skiød
Og omfavner, ingen Nøed
Nogen Tid ham kommer paa,
Hvor mod jeg, hvor mod jeg kand intet naa.

3.

Jdel Roser regner der,
Jdel Torne voxer her,
For en Vind kand hine gaa,
Der mod jeg, Der mod jeg kand intet naa.

4.

Hvor skal jeg da Usle hen?
Hvor skal jeg da finde den,
Som mig engang bi vil staa?
Aha jeg, Aha jeg kand intet naa!

301

5.

Stille dog, du bange Siæl,
Ach! dig selv ej gandske qvæl,
For det ej saa vel vil gaa,
Thi du her, Thi du her kand intet naa.

6.

GUd, som Lykken har i Haand,
Raader for, hand dennem kand
Hielpe, som før underlaa,
Dennem som, Dennem som før underlaa.

7.

Dagen kommer efter Nat,
Aldrig nogen er forlat
Som GUd trolig kalder paa,
Skiønt hand her, skiønt hand her kand intet naa.

8.

Hielpen sees dog eengang sendt,
Buen brister haardest spendt,
Dog du nu kand intet naa,
Skal engang, skal engang vel alting faa.

179.

[Ens Klagemaal der strider med Fortvifelse.]

J sin egen Tone:

1.

Jeg ikke noksom kand med Ord/
Min Smertis Vee udtale/
Den hele vide Verdsens Jord/
Til den Uro og Qvale/
Jeg Arme bær/
For snefver er.
Thi mine Feyl hin lede/
Paaført mig har GUDs Vrede.

2.

O HERre GUD/ hvor vil jeg hen/
Hvad skal jeg dog begynde?
Thi du min hulde Himmel-Ven/
Teer mig ey forig Ynde/
Men plager mig/
Elendig/
Din Strengheds skarpe Pjle/
Mig indtil Siælen jle.

302

3.

Skal da din Grumheds hastig Storm/
Mig reffse uden Ende/
Skal den mod en foractlig Orm/
Saa stor en Heffn anvende/

Vilt du da saa
Et ringe Straa/
Med din Macts Storme-Bølge/
Saa gruselig forfølge.

4.

Min svage Tunge træt aff Skrig/
Sig til min Gumme binder/
Min usle Krop nedbøyer sig/
Min Skikkelse forsvinder/
Min Finde leer/
Naar hand mig seer/
Ja tør og haanlig raabe/
Hvad vilt du længer haabe?

5.

Jeg ey dissmindre haabe skal/
Paa dig min GUd og Fader/
Som ey i nogen Nøds Tilfall/
Dem paa dig tror/ forlader/
Jeg veed du mig/
Saa visselig/
Jhvad for Nød ieg lider/
Skal redde dog omsider.

6.

Skeer det ey før/ det vist skal skeep/
Naar Døden mig bortkaldet/
Og Legemets Forkrenkelse/
Til Støff og Muld henfalder/
Der til oc nu/
Mit Sind og Hu/
Mest bær Attraa og længis/
Thi jeg saa hart betrængis.

7.

Den sorte Jord/ den mørke Graff/

Kand best min Sorrig stille/
Og all min Nød mig redde aff/
Var det ikkun GUds Ville/
Jeg alt til den/
Kun stiller hen/
Er viss at GUd mig Arme/
Sig ofver skal forbarme.

A. Bording.

180.

[Lykken kommer, lykken gaar.]

Siungis som Hvi min lyche Sofver du etc. A. B.

1.

Lykken kommer, lykken gaar,
Hvo Gud frykter, lykken faar,
Jeg tar Gud i raad med mig,
Hand er ej, hand er ej bedragelig,

2.

Gaar med mig i smukke Smaa!
Og seer, hvor det til maa gaa,
Hvordan lykken sminker sig,
Og er dog, og er dog bedragelig.

3.

Alt det vi i Verden hâr,
Er kun idel jjs og glar,
Som er falsk og schrøbelig,
Slibrig og, Slibrig og bedragelig.

4.

Stamper ej mod hvassen braad,
Mod Gud hielper intet Raad,
Vijsdom, styrke eller krig,
det er alt, Det er alt bedragelig.

5.

Har du rigdom, sølf og guld
Tenk det er kun jord og muld
Tyf og jld tår det til sig,
Rigdom er, Rigdom er bedragelig.

6.

Siger du jeg deilig er,
Ja som blod og melk saa skier,
Sygdom kand forandre dig,
Skiønhed er, Skiønhed er bedragelig.

7.

Synes dig, du Venner har,
Som staar fast i nød og far'
Vogt dig Vel for Vennesvig,
Venskab er, Venskab er bedragelig.

8.

Har du Kempe-Moed og krafft,
Tenk at *Goliath* har tafft,
Mod dend *David* listelig,
Styrke er, Styrke er bedragelig.

9.

Bær du og for Vijsdom prijs,
Roes dig ei, at du est vijs,
Var dig, den ei drovner dig,
Dend er tit, dend er tit bedragelig.

10.

Tenker du, at Jeg er Ung,
Og ej gammel, eller tung,
Tiden skrider hastelig,
Og dend er, og dend er bedragelig.

11.

Stoel derfor paa ingen ting
Lykkens Hiul gaar snart omkring,
Alting er omskiftelig
Verden er, Verden er bedragelig.

12.

Ubestandig lykke Hveeg!
Himmel self med finger peeg!
Paa det, som skal glæde mig,
du er ej, du er ej bedragelig.

181.
Sielepe[rse.]

1.

Min bange Siel [maa] falde
J Tviffel om ieg tør [kal]de
Den Strenge Gud end fader meer
J Nøden ieg fornemmer
Att du mig arme glemmer
Oc ingen Miskundhed beteer.

2.

Min modig graad och Klage
Du Dig ey Vill antage
Min bøn du slaar i Veyret bort
Er dett den høye naade
der schall for alt dett raade
Som din almectig haand har giort.

304

3.

Er dett dit fader Hierte
Som offver ald min Smerte
Medliden er och ynchis tett
Hvor kandstu nogen Sinde
Saa grum en Moder finde
Der Saa sit foster har forgiett.

4.

Skall ieg mig offvergiffve
Skall ieg mig altid Skriffve
blant de forladnis usle tall
Wilt du dig ey forbarme
Skall endelig ieg arme
Mitt Leffnid byde døden fall.

5.

[Langt] fra [det er nu ikke,]
Min Siel io [sig en] Striche
Begierer at i[eg qvæles] kand,
derfor ieg nu Vill [ta]ge

forgifft ia Sværdet drage
Oc søge till dett dybe Vand.

6.

Dog ney! hvad kand ieg giøre
Naar ieg din naadis dørre
For andre seer att aben staa
Jeg tencher daa min plage
En ende snart schall tage
Gud mig tør hielpe Ligesaa.

7.

Men ach, att du saa Lenter,
Ach, Ach at dett ieg Venter
forgieffvis er och gaar omkuld
Du bliffver Ved att maale
Den store Lengsels Skaale
For mig dog altid Ligefuld.

8.

Eya hvor Vell de Lide
Som dødsens mact i tide
Till mørchen graff henrøffvet har
Din grumme Vredis bølge
Mig Jler att forfølge
Ach att ieg och blant dennem Vaar.

9.

Er ieg aff Staal [uddreven,]
Er ieg till kaaber [bleven,]
Er ieg och giort af [haar]den Steen,
At ieg kand altid taale
din Vredis tordenstraale
Som trenger mig till marff och been.

10.

Hvi Vilt du mig bedrøffve,
Med Slig een farlig prøffve
Mitt Hierte du dog kiender Vell
Du Veedst att ieg Vill raabe
Till dig och altid haabe
Det du end Slogst mig slett ihiell.

Finis

182.

Om de Ugudeligis Velstand. J den Tone: Kom GUD Skaber O Hellig Aand.

1.

MJn kummerfulde Siæl i mig/
Med dybe Tanker qualde sig/
Der jeg O store GUD ansaae/
Hvor selsom du det lodst tilgaa.

305

2.

Med Kiødsens Øyen tog jeg for/
At see din Veys usporlig Spor/
Og gaff med stor Forundring Act/
Paa dine Dommis skiulte Mact.

3.

Jeg saae til den Ugudelig/
Hvorledis hand udbredde sig/
Oc aff sin skiendig Ofvermod/

aff alle sig tilbøde lod.

4.

Hand stod som grønne Laurbærtræ/
Der Torden-Straaler kand belee/
Ulykkens skarpe Pilis Mact/
Til hannem aldrig haffde ract.

5.

Hans faste Slot oc høye Borg/
Var idelig foruden Sorg/
Der kom slet ingen Plage nær/
Triumff og Fryd selff bode der.

6.

Hans fede Land stod faur og bold/
Og gaf sin Grøde mangefold/
Hans kaade Hiord den trevis smuct/
Oc Aarligen bar dubbelt Fruct.

7.

Den Armis sure Sved hand oed/
Hans Drikke var uskyldigt Bloed/
Med Faderløsis Klage-skrig/
Og Enkens Suk hand fedte sig.

8.

Det røde Guld hand sagde til/
Du est den GUd jeg dyrke vil/
Oc til Sølf-klumpen O min Liid/

Som hielper mig i Nødens Tid.

9.

Jeg der imod den Fromme saae/
Hvor jammerlig hand nedkast laa/
Nedslagen aff Ulykkens Mact/
J Plage/ Trængsel/ og Foract.

10.

Aff idel Ulyksalighed/
Aff idel Kummer og Fortræd/
Var all hans Leffnet sammensat/
Hand aff all Verden var forlat.

11.

Hand var foruden Hielp og Raad/
Forgieffvis var hans Suk og Graad/
Hans Hierte sig slet offvergaff/
Og ynskte kun den mørke Graff.

12.

Ak tænkte jeg hvor gaar det til/
Er da slet ingen Mact som vil/
Den Frommis Nød antage sig/
Oc straffe den Ugudelig.

13.

Ak ney det siuntis ligesom/
Det Himlens Almact ey vedkom/
Men var den blinde Skæbnes Jid/

GUd stille kun sad midler Tid.

14.

Fornufftens Blindhed slutted saa/
Skal det den Fromme saadan gaa/
Og skal den Ondis Tyranni/
For Plagers Nød saa være fri:

15.

Hvo vil da længer frycte GUd/
Og tvingis// aff hans strenge Bud/
Hvo vil sig spege selff og ey/
Fremfare paa den brede Vey?

306

16.

Hvo vil da være from og tro/
Og i Uskyldighed sig toe/
Hvo vil med Rætten holde fast?
Hvo vil forsage nogen Last?

17.

Min Siæl aff slige Tanker fuld/
Nær snublet haffde slet omkuld/
Før jeg gik ind at see mig om/
J din forborgen Helligdom.

18.

Med høy Forundring saa jeg der/
At den som var tilforne her/

Saa tæt i Sorgens Perse kryst/
Var der i Fryd og evig Lyst.

19.

Men den fortrædne Kiødsens Svend/
Hans Sted var aldrig mere kiend/
Hans store Naffn var alt forgiet/
Hand var aff Liffsens Bog udslet.

20.

Aff den Forandrings Glæde-færd
Bleff jeg om Kaarssens høye Værd/
Og Verdens Glædis ringe Priis/
At dømmme ret oplyst og viis.

21.

Jeg derfor nu min Lykkis Gang/
Oc all Ulykkens haarde Tvang/
Dig høye GUD hiemstille vil/
Dig selff jeg lader ramme til.

22.

Dog vedst du vel hvor skrøbelig/
Mit arme Hierte finder sig/
Om Prøvens Jld er alt for heed/
Giff derfor selff Tolmodighed.

Andr. Bording.

183. Metamorphosis Epicuri.

1.

Pius vivam, nunc est hora
Tempus e[st] optabile
Venit Fatum absqve mora
Nulli eluctabile
Traxit me non præscium
Error sat in laqueum.

2.

Vota mihi si darentur
Vellem mea lumina
Mox in fontes solverentur
Liquidaqve flumina
Qvæis ad coeli limina
Dignus flerem crimina.

1.

Nu vill ieg slett lade fare
Synden her i Naadsens tid
Døden som vill ingen spare
Wformercht sig sniger hid
Noch aff ond tillochellse
Er ieg ført i Vildellse.

2.

Maatte nogen ønscher gieide
O daa schulle strax paa stand
Killder af min øyen udveide
Och een offuerflødig Vand
Att ieg saa rett kunde græd[']
Offuer min wlydighed

3.

Abi torpor, hue venite
Preces et suspiria
Fontem nos qværamus vitæ
Adempturum crimina
Qvæ nos semper spiculis
Lacerant gravissimis.

4.

Mens contrita pænitentis
Cælo par[a]t gaudium
Orci nobis invidentis
Contemnamus odium
Qvis v[e]tabit lacrymas
Fundere largissimas

5.

Ergo sanctius agamus
Brevis vitæ tempora
Citoqve removeamus
Indurata pectora
Bonos manent gaudia
Malos mala præmia.

6.

Dignus Christi sit amore
Qvisquis donat vitia
Angelorumqve favore
Fruitur et gratia
Angelorum coelicis
Fruitur et epulis.

7.

Sanctum flamen cum amore
Adsis huc ten[e]rrimo
Gemebundum cor dolore
Intrans leva subito
Mundi hinc evanida

Parvi pendam gaudia.

3.

Bort med Syndsens onde vane
Such och bønner kommer hid
Wiiser mig den rette bane
Hen till liffsenss Killde blid
Som schall alld dend Synd afftoe
Der mig stedtze gjør wroe.

4.

Himlene sig derved Fryde
Naar een Synder bedring gjør
Vill end diefflen dett fortryde
Dett ieg ey stort acte tør
Trotz hvo kand forbyde mig
Graad att fellde modelig.

5.

Mine korte Leffnetz Dage
Vill ieg derfor bruge Rett,
Och med største flid forjage
Sicherhed aff hiertet slett
Fromhed føllger glæde schiøn
Pine worder onschabss løn.

6.

Den som Kiødsenss Lyst her spæger
Ellscher Gud aff Hiertenss grund
Hand och Englene beveger
Till sin Tienest allen stund

Hand ochsaa blant Engler Rig
Frydiss schall i Himmerig.

7.

Hellig Aand wær her tillstede
Met din Krafft och varme nu
Att ieg eengang Trøst och giede
Faar i min bedrøffuett hu
Verdsenss Lyster som forgaae,
Vill ieg intett schiøtte saa.

308

8.

Nam quid boni secum ferunt
Voluptatem studia
Qvæ nos diu tenuerunt
Captos heus fallacia
Mellus est vivere
In æterna requie
Mellus est plaudere
Cum beatis Æthere.

8.

Thi hvad kunde Jeg O Herre
vinde med vellysterss iid
Som mig haffuer nu dissvere
Fangen holt i langen tid
Bedre er at leffu['] och boe
J den ævig Fred och Roe
Bedre er blant Englerss tall
Gud at loffu['] i Himlenss Sal.

Autore M. Andrea Bording

184.

**[Naar Haarden storm sig af de skiulte stæder.]
Siunges som: Dass mein Gemüht in Angst etc.**

1.

Naar Haarden storm sig af de skiulte stæder
fremtrenger med sin vrede magt
Naar stercken Eeg, Hvis grønne sommer[klæder
Sig Højt i Luften hafde ragt
Med sin rancke top og qviste
feldis slet til Jorden Need
Hvor dend ødiss snart og mister
Ald sin safft, og Dejlighed,

2.

O strenge Gud din grumme vredis velde
sig bruger nu forhaardelig
Du stormer frem med hefnens vind at felde
Ja slet i grund at øde mig
Ack vil du saa nederrifve,
kand din Harm sig ej forslaa
vil du saadan altid kifve,
Hvo kand da for dig bestaa?

3.

Ack naar ieg vil Henvende mig tilbage
Til Dend fremfarne ædle tiid,
Og tencker paa de klare frydens Dage
Der idel glæde var min Jid,
Og ieg derimod besinder
Dend Elendighed og Nød,
Som mig nu slet ofver vinder
Hvad var ieg da gierne Død?

4.

Thi kunde ieg med graad ald verden væde
Ja smeltis hen med taare slet
Jeg stedze dog er tvungen til at æde
Bedrøffelssens hin sure Ræt,
Om ieg og ald Luften kunde
Med min suck opfylde tet,
Smertens Beeske Kalck til grunde
vil dog ud og gjøris Ret.

5.

Hvi blifver ieg saa lang en tid omdrefven
og knust af smertens haarde meen?
Ack Himmel, Ack est du forandret blefven
til Haarden Jern og Marmorsteen?
At alt hvad ieg Arme sucker
og mig klager ynckelig,
du dig icke dog oplucker
for min suck og klage skrig,

6.

Lad op, lad op, lad sig min bøn frembryde
for Hielpens Herris Naadestoel
Om hand igien min bange siæl vil fryde
Med sin Lifsalig glædis Soel
At ieg kand igiemmelstride
Denne Sorgens Mørcke Nat
ellers ieg i Nød og qvide
Qvælis og forsager plat.

185.

**Den 120 Konning Davids Psalme,
og er et Klagemaal over Klaffere og onde
Mennisker,
af Mag. Anders Bording componered 1648.
Tones som Ristii: Lieblich wünsch ich mir zu
singen.**

1.

Naar mig Nøden haardest plager,

Raaber jeg til HERren GUd,
Hand min Bøn med Gunst optager
Og af Nøden river ud,
HERre frels mig at jeg kunde
Blive fri fra Klaffers Munde,
Som foruden Skiel og Ret
Ville mig fortrænge slet.

2.

Hvad kand Klafferens Bagtale
Med den Løgen og Uskiel,
Hvor med hand saa veed at prale
Giøre dig ô kiære Siæl,
Ach det er som skarpe Pile
Der i Hiertet skiær og file,
Jld og Eenbærtræ ej kand
Saadan rase med sin Brand.

3.

HERren bedre, at jeg arme
Skal blant *Mesech* fremmed gaa,
Og at jeg med Hiertens Harm
Kedars Hytter bygge maa,
Ej! hvor langsomt det mig bliver
Hos det Folk der altid kiver,
Og ikkun udaf Fortræd
Hader Fred og Eenighed.

4.

Jeg for GUd vil mig indskyde,
Hand best veed hvor megen Flid
Jeg har gjort for Fred at nyde
Og omvære Tvist og Strid,
Dog naar jeg min Mund oplukker,
Strax enhver imod mig pukker,
Og begynde[r] trodselig
Med U-fred at søge mig.

100.

[O kommer alle frem.]

Siungiss: Zerbrich O trauriges Hertz in etc.

1.

O kommer alle frem
som her omwandre
Betracter alle dem
som Gud for andre
Med kaarssit er tillwant i sær at tegne
Om nogen findis kand
Som er i lidestand
Mod mig at regne.

2.

Seer till om nogen sig
paa Jorden finder
Som Gud saa wredelig
till Sorgen binder
Hand io sig andres nød till hierte tager
men ieg allene maa
foruden trøst hengaa
naar hand mig plager.

3.

Som Jeg war giort aff staall
hand mig opretter
och till sit Skiudemaall
mit leffnet setter
Hand al sin wredis harm oc besehe galde
paa mig udøsser fast
at all ulyckens last
paa mig maa falde.

4.

Nu kiender ieg og wed
O Niedker Herre
din straffis bitterhed
till mig disswerre
For minne Synders raab och skrig at recke
nu seer Jeg huad det er
dig med missgierninger
till heffn at wecke.

5.

Ach ach Almegtig Gud
huo kand dig suare
huo kand dit ord och bud
saa well beware
at Jo din louwis macht och haarde torden
med sin retferdighed
kand hannem dømmen ned
blant Synders orden.

6.

Det onde som ieg ey
fuldkomme wilde
det mig fra liffsens wey
tit kand forwilde
Min Syndig *Adam* mig saa slet forkrenker
at ieg oc icke gjør
det gode som ieg bør
oc tit paatencker.

7.

O lystbegierlig Krop
O Siælens fengssel
Som paa min hoffued top
har lagt al trengssel
Hui bleff det dig tillat mig at omgiffue
Ach wilde nogen fri
mig fra din Tyranni
och snart udriffue.

8.

Men ney betrengte Siæll
huad wiltu quide
du denne kiødssens pæll
Faar dog at lide
Sampt straffen, oc det faar well snart en ende
tenck naar du mest har strijd
Skall Gud i retter tid
Selff redning sende.

9.

Saa wed ieg Herre det
du mig kun præffuer
Jeg bliffuer ey forgiæt
endog du tøffuer
Men kom ach kom dog snart oc wend min plage
du wedst min schrø[b']lig art
Jeg maatte falde snart
oc plat forssage.

187.

[Paa Syndsens Torv for langen Tiid.]

1.

Paa Syndsens Torv for langen Tiid
Jeg staar og mig forgaber
Paa Verdens Pragt og Lysters Jid,
Og snart med alle taber
Den Fyrighed, jeg skyldig er,
At tee med Troens Gierninger.

2.

GUD til sin Viingard lejer mig

Ej ledig der at blive;
Hans Gierning jeg ej svigelig
Forrette skal og drive.
Kand paa mig selv ej driste dog,
Men paa dens Naade, mig antog.

3.

Om jeg end Dagens Byrde baar
Fra Morgen indtil Qvælde,
Min Gierning kand ej for et Haar
Udi GUds Aasiun gieide,
Nej, jeg er en unyttig Svend,
Naar jeg har meest arbejdet end.

4.

Skal jeg faae Salighedsens Løn,
Og nyde Glædsens Rente.
Jeg den, O GUds enbaarne Søn
Ved dig af Gunst maa vente,
Ja, din grundløse Miskundhed
Er alt det, jeg til Frelsning veed.

188.

**[Ret som de klare Søer oc stride floders wand.]
Siungis som Mit Tranen Schönstes Lieb, eller
Med graad, min Wenniste, med taare vden pin.**

1.

Ret som de klare Søer oc stride floders wand
med magt udwælde, till den grundeløsse strand
312 Saa lader Gud oc all sin wredis strenge flod
offver mig
udgyde sig
Huo will mig raade bod.

2.

All straffens Suare wect, all haffsens tunge last
all ulycksalighed er paa mig arme kast
Min høybetrengte Siæll i Sorgens persse klemt
lider tuang
och tussind gang
Maa klage sig forglemt.

3.

Mon all medlidenhed aff himlen werre rømt
er Jeg allene da till usselhed hendømbt
Er Glædssens blide Sool, aldelis gangen ned
har du slet
O Gud forgiæt
din waanlig miskundhed.

4.

Er all min hiertens Suck oc offuerflødig graad
Ach er min himmelskrig, oc raab aff dig forsmaad,
huorledis kand ieg da fortuifflelsse undgaa
Ney min Siæll
Sig slet ihiell
aff utoll sørge maa.

5.

Lad stercken tordenpill, lad ildens haarde brand
Lad dragens kaalde giffit lad Løffuens skarpe tand
Lad huad forderffue kand mod mig udryste sig
Wreden din
gjør støre piin
och er ulidelig.

6.

O kunde Jeg undgaa, ieg offuer Salten Sø
henrymme torde, till den sidste Jordens Ø
Men din allmegtig haand, [ey] nogen end fradrog
313 huor ieg er
Ach du mig der
Med straffen finder dog.

7.

Saa faar ieg endelig til løn for synsens Jid,
Din grumme vredis oog at bæere nogen tid
Men skal dog Midler tid dig aldrig Lade før
End ieg seer
du Naade teer
Og mine Bønner Hør.

189.

***Jesu Christi Fødsels Hemmelighed
aff den hellige Skrifft uddragen Sangwiis
befattet aff A. B. C.
Siungis som: *Daphnis gick for nogle Dage.****

1.

Ørnen med sin lette winger
Flyffuer høyt i lufften hen
Med sin fluct hand sig opsuinger
Hastelig til Himmelen
wanskeligt det wille bliffue
Al[!'] hans weye at beskrieffue
Fra den tid hand først uddrog
Oc sin wey i lufften tog.

2.

Slangen oc till mange sider
Wender sig paa Klippen frje

Vnderlig hand sig omw[ri]der
Følger ingen wey oc Stie
Høy Forstand oc wijsdoms gaffue
Fick den Mester wist at haffue;
der skull dømmen ret der om
Hueden oc huort hen hand kom.

314

3.

Skibet vinder op sin Ancker
Giffuer sig fra Land oc øe,
Baade hid oc did det vancker
Offuer Salten haff oc Søe
Den war høilig wærd at prise
Der detz weye kunde wise
Oc forstaae sig paa det[s] spoer
Huur det hen i wandet foer.

4

Men den Sterckis Stie oc weie
J En Jomfru reen oc klar
Den kand ingen offuerweye
Jngen sig der paa forstaar
Englene som kunde mæle
Himlens høid oc Stierne tæle
De dog ey den kundskab naar
Huur slig he[m']lighed til gaar.

5.

Jesu mechtig uden lijge
Deyligste blant quinders børn
D[u] forst op till Himmerige
Siunlig wijs som rasken ørn
Det war dog kun paslig vnder
Naar mand ellers ret begrunder
at du en almectig Gud
Kommen est aff Himlen ud.

6.

Oc at du som *Mosis* Slange
Hengdis op paa *Golgatha*
Ja at du leedst plager mange
Som det skib der faar at gaae
Giennem Bølgerne hin wrede
Sligt fornufft [ei] kand udleede
Thi da war din Skickelse
Som et andet menniske.

315

7.

Men at du ô *Jesu* lille
Du som war den stercke Heldt
Jomfruens liff udwelge wille
Till din Bolig oc din Telt
Du som sadst J Flor oc ære
Hos din Fader at regiere
Himmel Jord oc alle Land
Jngen det begribe kand.

8.

O J Werdens wise stiller
Eders Gang till *Bethlehem*
Acter ey fornufftens griller
Lader hende bliffue hiem
Kommer did, der will wi finde
Jesum der udaff en Quinde
Fødis som en anden trell
Oc saa bleff *Emanuel*.

9.

Den som haffuer sielff tillaffuet
Aff slet intet, wed sit ord,
Himmel, Jord oc der till Haffuet
Fødis her till Werdens Jord
Skrøblig arme den kand holde,
Der altingest har i wolde
Den som folck oc diur med lyst
Metter; dier aff Moders bryst.

10.

Den som pryder med stor Hæder
Blomsterne paa marcken staa
Klædis ey med andre klæder
End med klud oc palter smaa,
Jord oc Himmel ingenlunde
Hannem indelucke kunde
See dog her hans Sted oc Seng
Er en Krybbe sneffr oc Eng.

316

11.

Den aff huilcken Soel oc Maane
Med de andre Stierner smaa
Deris lius oc Skin maa laane
Liggis hen i mørcken wraa
Vnder tidens tuang sig giffuer
Den som ævig waar oc bliffuer
Midt om Midnats Stund oc Tid
Fødis Hand den Herre blid.

12.

Det er Vnder offuer Vnder
Den som er saa naadefuld
Oc sig offuer os miskunder
Stødis ud i frost oc kuld
A[ll]t at hand os wild udleede
Fra den ævig Jld oc Heede
Oc os schaffe rum oc roe
J sin Himmel Sael oc Boe.

13.

O huad wille wi begiere
Wellyst, ære, Sølf oc Guld
Jesu du wor frelser kiere
Selff ledst armod frost oc kuld
Oc huad tør sig ingen skamme
Nød oc armod at annamme
Haffuer du dog sielff udvald

Till din Sall en Asenstald.

14.

Men huad kunde dig tildriffue
at du lodst din herlighed
oc Elendig wilde bliffue
o det gjorde kierlighed
Kierlighed till mig oc andre
Kom dig till her ned at wandre
Kierlighed till mennisken
[Drog dig ned af Himmelen.]

317

15.

Jacob wact for Hiorden holdte
Fiorten Aar till Ende Slett
Rachels deilighed det woldte
Elskow gjør da møyen lett
Hundred tusind gange meere
Siunis *Jesu* lett at være
Nød at lide for sin Brud
Som dog har saa soert en Hud.

16.

David ey tillwandt at stride
Sprang i Kreds med *Goliath*
helst den tid hand fick at wide
Merop war till Løn opsatt
Jesus oc sin brud at winde
Loed paa Jordens kreds sig finde
Gaff sig sielff i nød oc Strid
Fra sin første Fødsels tid.

17.

Wær nu wel tilfredts mit Hierte
Fryct dig ey min kiere Siell
Bort med Sor[ri]g, bort med Smerte

Jesus sielff mig under well
Jesus mig fra nød oc woffue
Frelse will oc Sielff troloffue
Trotz dig derfor Synd oc Død
Trotz dig Helffueds heede glød.

18.

Eya kommer oc beskuer
Kommer Børn oc gamle Mænd
Kommer Quinder oc Jomfruer
Seer det Barn, Gud har os send
Seer huad nytt Gud her paa Jorden
Skabte mod Naturens Orden
at en Jomfru Moder war
Oc dog bleff en Jomfru klar.

318

19.

Dieter Sang oc Skiønne wiiser
Dette Barn till Fryd oc Ro
Oc med *Simeon* beuijser
Eder i hans Fødsell fro
Faugner, klapper kysser grysser
Wugger, I[a]ller, tysser, dysser,
Siunger at det lille nor
Faar sin Søffn oc lidet roer.

20.

See huor deylig offuermaade
ligger det den rose rød
War det ej stoer ynck oc skade
det skul[d'] lide nogen nød
See detz mund oc øine baade
Skiuder aff sig idel Naade
Ach huad war det Hiertens Lyst
Det at trycke til sit Bryst.

21.

See huor hand sig till os wender
See huor gandske sødelig
Hand udrecker sine hender
Os at faffne blødelig
Huem [sligt icke] kand tildriffue
Kierlighed igien at giffue
Den war aldrig nogen tid
Wærd at see Guds Ansict blid.

22.

Men huad will min suage tunge
Prise dig o Skønne Kron
Viste ieg saa søtt at siunge
Som den wise *Salomon*
Kunde Jeg dog ey forkynde
Rettelig den Elskows brynde
Du den arme Christenhed
J din Fødsell har beteed.

319

23.

Dersom nogens Hierte kunde
Smeltis aff attraa til dig
Oc hans øine sammelunde
øse fleere wand aff sig
End till *Oceaner* rinde
Kunde hand dog ingen sinde
Suare dig med god beskeed
Till din store Kierlighed.

24.

Derfor alle Himlens [Himle]
Loffue dig saa frydelig
Englene i lufften wrimle
Siunge lett oc liudelig
Med *Music* oc søden tone
Loff skeep Gud i Høien trone
Fred paa Jord oc Eenighed
Folcket welbehagelighed.

Finis

190.

Den I. Psalme.

1.

Den salig her og hisset er, som sig
Ey slaar i raad med den ugudelig.
Og findes ey paa syndsens vrang baane
Blandt deres flok, Guds skik og ræt forhaane
Men al sin hu til Herrens lov har sat,
Og pønser derpaa baade dag og nat.

2.

Ret som det Træ, der ud ved klaren aae
Staar plantet smukt, det stedse grønnes maa,
J retter tid det modne frugter giffver
Ey noget blad derpaa forvisnet bliffver:
Saa er og hand, thi hvad hand gjøre vil
Og tænke paa det faar hand Lykke til.

320

3.

Men saasom skæl og afner lade sig
Ved mindste veyr hensprede lettelig:
Saa skal og den ugudelig omkomme,
Og ey bestaa for Herrens ræt og domme,
Ja Syndres navn, af den forsamlings tal
Som elsker Gud og ræt, udslættes skal.

4.

Thi Herren selv, med hiertens velbehag,
De frommes iid og uforfalsket sag
Anseer, og derpaa veed saa vel at skønne
Og derfor dem ævindeligt skal lønne.

Den Stund at de, som altid vandre paa
Den syndig vej, med skiændsel undergaa.

191. *Den II Psalme.*

1.

Hvi fnyser saa den trodsig Hedensk hær
Hvi monne sig og folknes tanker strecke
Saa daarligen, til det forgiæves er,
Og Gud til hevn og vrede kand opvekke:
De store, som paa jorden konger ere
Sampt Førsterne til aaben krig opstaa,
Mod Himmelens almægtig Gud og Herre,
Og mod hans Christ i raad tilsammen gaa'.

2.

Hvad (sige de) skal deres Lærdoms baand
Os høye folk til tvang og trældom binde?
Ney kommer frem, det Aag med væbnit haand
Skal brydis, om vi ville frjhed vinde.
Men Gud som i sin Majestetes sæde
Sig har opsat, och deris daarskab seer,
Ey skøtter om huor stolte de fremtræde
Men spodskelig ad dieris stempling leer.

321

3.

Hand i sin hast oc grumme vredis harm
Forfærdelig til dennem saa skal sige:
Jeg ieg som har saa stoor och sterck en arm
At J dog maa for mig omsider vige.
Jeg ieg min Søn til Konge selff indsætter
J *Zion*, hand er der alt salffvit til,
Trods nogen mod hans Kircke staar och trætter
Hand hende selff forsuare kand och vil.

4.

Jeg eder vil (er Sønnens ord) der paa
Guds lønlig raad, som er beskicket lære,
Gud Herren selff til mig Jo sagde saa:
Du est min Søn, mig lijg i Guddoms ære,
Jeg fødde dig aff ævighedsens dage.
Huad du begiær, skalt du til eye faa':
Jeg Hedninger til dig vil offver drage,
Din arff skal hen til verdens ender naa'.

5.

Med spijr ud aff hin haarde staa och Jærn
Du dieris mact forknuse skalt och sacte:
Din mæctig haand skal dem bortsprede fiærn
Och icke meer' end brudne leerkar acte.
J Konger nu, som Jordens Herrere ere,
Och holde dom med offvermodig pract,
Jeg raade vil, annammer tuct och lære
Och falder need for ærens Kongis mact.

6.

Staar op for Gud med hiertens redbonhed;
Med Sønlig fryct beblander eders glæde;
Med ærekys afflegger hyldings eed
Til Sønnen, at naar i paa syndsens stræde
Fremgaar, hand da skal ey fortørnit bliffve,
Och eder der forderffve Jammerlig.
Men alle dem hand salighed vil giffve,
Som stadelig paa Gud forlade sig.

322

192-206.
Søndages och Hellige dages
Evangelia
Sangvjs kortelig befattede.
192.

Dom 2 post Trin Ev Luc 14.

1.

At du forfares, Jsrael,
Hvem kandstu skylden gifve?
Du din forderfvelse med skjel
Dig self har til at skrifve.
Gud til sin naades maaltid dig
Ey glemmer ind at byde
Men du dig teer forsømmelig
Och vilt hans bud ey lyde.

2.

Den hjælpeløse Mammon du
Saa smaalig efter Jager
Den kaade vellyst saa din Hu
Forlokker och bedrager
Ja dig i Syndsens brug och jd
Jo meer' och meere fremmer
At du den ædle Naadsens Tjd
u-tidelig forglemmer.

3.

Ach ney min Siæl lad verden ey
Saaledes dig forraade
Sjg baade kjød oc vellyst ney
Naar dig tilbydes naade
Thi vorder Himlens Herr[e] vreed
Hand sig til andre vender
Och dig til sin barmhjertighed
Ey meere værdig kjender.

193.

In Festo Joh: Bapt: Evang Luc i.

1.

Lof være Gud som har saa vel
Besøgt och frelst sin Jsrael
Och dennem til en øye-torn
Som ville os need træde
Det sterke salighedsens horn
Opreyst i Davids sæde
Som hand os ved propheterne
Tilforne gaf forjettelse.

2.

Den naades pact, som var oplagt
Med Abraham, hand paa gaf act
At naar hand hafde fjenden trykt
Och os forløst af snare
vi skullde da foruden fryct
Hans miskund aabenbare
Och tiene hannem al vor tid
Med hellig och retferdig jd.

323

3.

Och du Johannes est den mand
Der os til Saligheds forstand
och Christum leder rettelig
J det du saa forkynder:
See der Guds Lam som bær paa sig
Den gandske verdens synder
Hvo der paa bygger och fast staaer
Fra Dødsens mørk til ljustit gaar.

Ego ipse Germanicum feci.

194. Paa *Mariæ* besøgelses dag.

1.

Min Sjæl och aand sig fryder
J Gud som er min frelser mand
Med lof min mund udbryder
Och hannem aldrig glemme kand.

2.

Sin ringe tjenerinde
Med yndist hand ansaae
loed store ting befinde
Der Jeg mindst tænkte paa.

3.

Hvad ville Folk nu sige
Thi hvermand seer och veed
At Jeg har ingen lige
udi lyksalighed.

4.

Hans arm har øfvet vælde
Och spildt de stolte Hjerters act
De ringe loed hand gjelde
needsloeg de stores Sværd och magt.

5.

Den hungrige hand spiste
Den rige loed hand tom
Hand Jacob hjelp beviste
Och Abraham hukom.

6.

Alt det hand dennem Jætte
Det hand til ende dreef.
Slet intet hand forgjette,
Det Jo fuldkommet bleef.

Vid. Rist. Tydsk

195. Paa den 4 Søndag post Trinit Evang Luc 6. *Estote Misericordes etc.*

1.

Ja milde naadsens Fader
Du din grundløse miskundhed
Af ny hver morgen lader
Til mig af Himlen regne need
Du mig min maade fylder
Med godhed rundelig
och ey, som Jeg forskylder
Til doms opstaaer mod mig
324 Jeg dig vil efter gange
Som Jeg saa naadig seer
Och vente mig at fange
Det skjel, Jeg andre teer.

2.

Jeg self Jo daglig falder
och øfver syndsens gjerninger
Om Jeg mig hellig kalder
En øyen skalk Jeg da vist er
Hvi skulde Jeg saa nøye
Den ringe skæf ansee
Som i min broders øye
Sig finde kand oc tee
Ney ney, lad mig ud drage
Min [egen] bielke først
Och paa mig selfver klage
min egen feyl er størst.

Der paa gjorde Jeg self Tydsk

196. ***Dom 5 Trin. Evang. Luc. 5.***

1.

Du Lade gak til Myren bort
Din plict af den at lære
Du der til est ey skabt och gjort
At du skalt leddig være.
Vilt du forhverfve daglig brød
Gud selfver dig at trælle bøed
En hver Som er paa Jordens land
udj sit kald och Stand
Arbeyde skal saa vidt hand kand.

2.

Ved egen møysomhed och fljd
Du dog slet intet fanger
Alt det du tager dig til jd
Foruden fruct afgang
Med mindre Gud dig hjælper til
Och med sit ord velsigne vil
Om Gud er ey din hulde ven
Och med i gjerningen
Forgjefs du drifver tiden hen.

3.

Kast ud dit garn i *Jesu* nafn
Gud skal det Lykkes lade
Du skalt dig finde der af gafn
Och ofverfl[ø]dig bade.
Bekjend at al hans miskundhed
Dig vorder u-forskylt beteed
Lad och din haand ey lukke sig
gif andre rundelig
Af hves som Gud beskjerer dig.

197.
Dominica 6 post Trin. Evang. Math 5.
Nisi abundaverit Justitia via etc:

325

1.

Med Hykelske retfærdighed
Tør ingen sig indbilde
At hand den Gud som alting veed
vil himlen af besnilde
Naar Jeg i hjertet er ey from
Udvortis skin och Helligdom
Kand hannem ey formilde.

2.

Om Jeg end ey med haanden mord
begaaer och blood udgyder
Och dog med øyesjun och ord
vredactelig udtyder
At Jeg ey vil min næste vel
Jeg for Guds ansigt slaaer ihjel
Och Himlens Fred ey nyder.

3.

Min bøn och læbers offer dig
O fredsens Gud mishager
Om ieg med min uven ey mig
Af hjertet først fordrager
Ja ja Jeg heller fra min ret
vil stande self och mage det

At hand paa mig ey klager.

4.

Anklages Jeg for Dommeren
Hvo vil da mig husvale
Thi Dommere[n] mig bort til den
Som piner vil befale
Der med er Jeg slet i forderf
Thi Jeg ey kand den sidste skerf
ævindelig betale.

R. 4. 12. 13. 14.

198. ***Dom 7 Trin. Evang Marci 8.***

1.

I Min indvol och mit hjerte
Beveges inderlig
Vel hart det mig skal smerte
Om dette folk fra mig
Skal fastende henfare
Saa lang och trang en vey
Ney ney saa stoer en skare
Den maa vansmectes ey.

2.

D Vel maat du dem beklage
Men her er ingen tegn
Hvor viltu spisning tage
J slig en vildsom egn
J Hvor mange brød her ere,
Det lader mig forstaae
D Kun sivf her findes, Herre,
Sampt nogle Fiske smaa.

3.

J Vilt du mit folk ey tvile
paa min almægtighed
Saa sæt dig need til hvile
Jeg Jeg dig middel veed
Annam hvad for dig settes
Du skalt befinde ret
At du skalt der af mettes
Naar Jeg velsigner det.

4.

Forsamlingen
Ja stoere spise-fader
och gafvemilde Gud
Du meere lefnes lader
End det du bytter ud
Du dig vor nød antager
Och hjælper underlig:
Alt det, som aande drager,
Skal derfor lofve dig.

326

199. *Dom 8 Trin Ev Math 7.*

1.

Vilt du, min Sjæl, som det sig bør
Retsindig Christen være
Lad see, du dennem aldrig hør
Som øfver falskheds lære
Med Faare dragt och kleder de
Fremkomme paa det simpleste
Men det de hjertet øfver i
Er Ulfve svjg och tyranj.

2.

Mand seer af deres gjerninger
Hvad de i skjolden føre
Thi saa som hjertet sindet er
Saaledis de och gjøre
Det raadne Træ mand aldrig saae
Med tidig fruct och vext at staae
Det derfor b[ø]r med bull och top
At hugges om och brændes op.

3.

En hver som øfver syndig jd
Forgjefs Guds venskab haaber
Om hand end skønt hver stund och tjd
Med munden Herre raaber.
Ney det med ord er ikke gjort
Skal mig oplades Himlens port
Jeg stedse mig maa skikke til
At gjøre hvad min Gud hand vil.

R. 1.3.4.

200.

Dom: 9 post Trin. Evang Luc. 16.

1.

Du verdsens Barn som al din tid
Saa dristelig hendrifver
J Syndige vellysters jd
Och dig ey tanke gifver
At Gud engang vil endelig
Til regenskab fremkalde dig
Och holde dom
Ach tænk dig om.

2.

Du til din indtægt har af Gud
Hans goedheds mange gafver

Hand til instrux sin lov och bud
For dig opskrefvet hafver.
See til du der med handler ret
Som det sig bør, och ikke slet
Est ubeqvem
Naar du skalt frem.

3.

Fornemmer hand at du dit kald
Svigactelig forretter
Hand dig din daarlighed och fald
Til mangel høyt opsetter
Er derpaa færdig strax med straff
Och dig aldeelis setter af
Hvor vilt du saa
Din sag anslaae.

327

201. *Dom io post Trin Evang Luc 19.*

1.

Saaledis vil Jerusalem
Til dig o Danmark sige
Jeg stoed i floor och voxte frem
Slet ingen var min lige
Jeg var Guds egen kjære Brud
Som hand sig hafde kaaret ud
Mit Folkes magt och ære
Min skønne Tempel, Slot och værn,
Som var dens allerbeste kjærn,
Vel maatte kronen bære.

2.

Men ach! min synd och ofvermod
Var uden maal och ende

Jeg ey med poenitentz och boed
Til herren mig omvende
Thi bleef hand uforsonlig vreed
och i sin harm och nidkjærhed
Tillige mig loed møde
Sverd Hunger pestilentz och brand
Och andet som forderfve kand
Til Jeg i grund bleef øde.

3.

Lad af O Sekre Land lad af
Gud op til hæfn at vække
Lad min elændighed och straf
Fra Synden dig afskrække
Tænk: hafver hand medhandlet saa
Det gr[ø]nne træ, hvor vil det gaae
med dig som est det tøre
Hans vredes øxe ligger alt
H[o]s roeden och med sin gevalt
Kand straffen snart udføre.

202. ***Dom 11 post Trin. Evang Luc 18.***

1. ***Phar.***

Jeg takker Gud at Jeg er ey
Som andre Folk, paa Syndsens vey
Jeg ingen mand berøffver
Ey svjg och falskhed øfver
For hoer er Jeg ret Engelklar
Jeg tiender af hvis Jeg har
Jeg dobbelt faster
Ja mig ey kaster
Udi fordømmelse
Som denne Toldere.

2. ***Tolderen***

Ach ach! Jeg arme Syndsens træ
Mig for mit bryst maa banke vel
och Jnderlig fortryde
Min grofve synd och lyde
Jeg ey til himlen op tør see
Saa frycter Jeg for Helvede
Som er saa graadig
Gud vær mig naadig
O Gud vær du min ven
Trods saa trods Djefvelen.

328

3. Chorus

Ja! Menneske hvad vilt du dig
Undskylde self hoffærdelig
paa gjerninger du drister
Och Himlens glæde mister
Ney! skalt du salighed opnaae
den dig af naade gifves maae
Bekjend din brøde
Lad Guds Søn bøde
Sjg altid hjertelig
O Gud benaade mig.

Dom. 12 post Trin. Evang Marci 7.
[plads afsat til midt på p. 8v.]

203. Dom 13 post Trin Ev Luc 10.

1.

O vee hvor ilde mig bekom
At Jeg gik fraa Guds Helligdom
Til syndsens rosendale
Her ligger Jeg i største nød
Berøfvet och skøt slagen død
Ach hvo vil mig husvale?

2.

Hjelp hjælp ô fromme præst hjælp snart
Ney ney Jeg prædiker for hart
vær du Levit min læge
Ney ney for beesk en lægdom er
J mine Ceremonier
Hvo skal da vederqvæge.

3.

Hjelp da, Hjelp, o Samaritan
Tag dig min nød och Jammer an
Ja Jeg vil dig ey svige
Jeg dine saar til læge vil
Och Jeg, saa længe Jeg er til
Din naade tak vil sige.

329

204. *Dom 14 Evang Luc 17.*

1.

Hvad er O Gud din Miskundhed
Uendelig at maale
Din naades øye seer her need
Och veed hvad Jeg kand taale
Er end min byrde tung som steen
Och dig min bøn erindrer
Du strax hindrer
alt det som mig gjør meen.
Min smerte du forlindrer.

2.

Du siger ey saa snart: vær reen
Min svaghed Jo maae vige
Hvi skulde Jeg da være seen
Din naade tak at sige
O glemte Jeg, som verden dig

Tilbørligen at ære
Du med værre
Da burd' at straffe mig
Och intet ofverbære.

3.

Ney ney saa længe Jeg er til
Och skal paa Jorden være
Jeg mine læbers Øxen vil
Til offer dig frembære.
Jeg siden och i Lifsens Land
Med Engle sang och stemme
vil ey glemme
O S[ø]de frelsermand
Din lof och prjs at fremme.

Dom 15 post Trin Evang Mat 7.
[plads afsat, en hel side.]

205.
Dom 16 post Trin Evang Luc. 7.

1.

Hvad vilt du Dødelige
Paa Verden slaa din ljd
Hvad vilt du dig tilsige
Langvarig alders tjd
Naar du paa gifver act
Du dagligen fornemmer
At Døden ingen glemmer
Det er den gamle pact.

2.

Saa stoer af Stand och ære
Saa deylig ung och let
kandst du ret aldrig være
At Døden Jo sin ret

Af dig udkræfve vil
Thi tænk dig om i tide
Du kandst ey tiden vide
Naar det dig falder til.

330

3.

Tænk i din ungdoms dage
paa Gud din skaber mand.
Sæt verdens lyst ti[l]bage
Som dig ey hjelpe kand
lef som en Christen bør
Lad Gud for resten raade
Din Sjæl skal hand benaade
Hvor tilig du end døer.

206. *In Festo Michaelis.*

1.

Loed Gud ey mig omringe
Med Englers tryge vagt
Hvo kunde da betvinge
Den grumme Sathans magt
Gaf hand ey deres skare
Befalning at staae bj
Hvo kunde mig forsvare
Och for u-lykken frje.

2.

Min egen magt er ringe